

Yttrande

Delbetänkandet Juridiska personers förvärv av lantbruksegendom genom testamente

Yttrande

Svenska kyrkan har förståelse för de bakomliggande orsakerna till lagförslaget att juridiska personers förvärv av lantbruksegendom ska omfattas av förvärvsprövning. Svenska kyrkan anser dock att det behövs ett undantag för ideella organisationer, utifrån skäl som framgår nedan.

Skälen för yttrandet

Svenska kyrkan, liksom andra ideella organisationer, erhåller ett flertal testamenten årligen och bland kvarlåtenskapen ingår ofta olika typer av fastigheter och egendom. Då Svenska kyrkan är skattebefriad genom sitt allmännyttiga ändamål så övertas ofta fastigheter och egendom i Svenska kyrkans namn innan de säljs till en ny ägare. Detta för att så mycket som möjligt av kvarlåtenskapen ska tillfalla det ändamål som testator avsett att donera till.

Svenska kyrkan anser att lantbruksegendom som testamenteras till ideella organisationer bör undantas för förvärvsprövning. Ideella organisationer säljer egendomen så snart som möjligt, till högsta möjliga pris och på ett så lämpligt sätt som möjligt för att finansiera det allmännyttiga ändamålet. Lagens syfte om att förhindra spekulation och kapitalplacering av juridiska personer träffar därmed inte den ideella sektorn på samma sätt som näringslivet. Förfarandet liknar på många sätt hur Kammarkollegiet hanterar fastigheter som tillfallit Allmänna arvsfonden.

För att ytterligare säkerställa att så inte sker skulle ett undantag kunna kombineras med ett krav om att fastigheten måste överlåtas inom viss tid annars måste förvärvstillstånd sökas.

Utan ett undantag kommer Svenska kyrkan – i likhet med andra ideella organisationer – sannolikt vara tvungen att sälja lantbruksegendom som ärvs i dödsboets namn. Eftersom dödsbon inte är skattebefriade skulle en försäljning i dödsboets namn – även om Svenska kyrkan är den enda dödsbodelägaren – utlösa kapitalvinstskatt. Detta skulle i sin tur resultera

i mindre pengar till det allmännyttiga ändamål som testamentsgivaren genom sitt förordnande velat stödja. Vid en sammanvägd bedömning mellan testamentsgivarens sista vilja och jordförvärvslagens syfte bör det förstnämnda väga tyngst, särskilt då ett undantag inte medför någon risk i förhållande till det regeringen önskar åstadkomma med en ändrad reglering, utifrån vad som framgår av utredningen och de bakomliggande direktiven. Utan ett undantag finns det vidare risk för att personer avstår från att testamentera lantbruksegendom till ideella organisationer även om detta är deras yttersta önskan.

Uppsala 10 mars 2025

Camilla Asp

Generalsekreterare

Gustaf af Ugglas

Ekonomi- och finanschef